



Bouwen aan de duurzame verankering van kinderpalliatieve zorg

Onderwijsvisie van het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg (2026-2029)



Kenniscentrum
kinderpalliatieve zorg

INLEIDING

Goede kinderpalliatieve zorg vraagt om deskundige professionals die beschikken over actuele kennis, passende vaardigheden en een professionele houding die recht doen aan de complexiteit en kwetsbaarheid van deze zorg. Deze expertise ontstaat niet vanzelf, maar vraagt om doelgericht, duurzaam ingericht en samenhangend onderwijs.

Het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg heeft de opdracht om bij te dragen aan de verbetering en duurzame verankering van kinderpalliatieve zorg in Nederland. Onderwijs is daarbij een cruciale strategische pijler. In deze onderwijsvisie beschrijven wij hoe wij onderwijs positioneren binnen het Kenniscentrum, welke ambities wij nastreven en hoe wij samen met partners bouwen aan een samenhangend, kwalitatief hoogwaardig en toekomstbestendig onderwijslandschap. Daarmee zorgen wij ervoor dat zowel de inhoud als de organisatie van het onderwijs het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg ondersteunt bij het realiseren van doelen.

Deze visie biedt richting voor de periode 2026-2029 en vormt het kader voor keuzes, prioritering en doorontwikkeling van het onderwijs.

MAATSCHAPPELIJKE EN ZORGINHOUDELIJKE CONTEX

De wereld waarin kinderpalliatieve zorg wordt verleend is voortdurend in beweging. Medische en technologische ontwikkelingen, veranderende maatschappelijke verwachtingen, samenwerking over domeinen heen en toenemende diversiteit in gezinnen en zorgcontexten stellen steeds nieuwe eisen aan professionals en aan het onderwijs. Niet alle ontwikkelingen zijn tijdelijk: sommige vragen om duurzame verankering van kennis en competenties. Dat vraagt om een open blik, een lerende houding en om het verbinden van perspectieven uit ervaringsdeskundigheid, onderwijs en onderzoek.

Tegelijkertijd is kinderpalliatieve zorg een relatief jong en gespecialiseerd expertisegebied, dat nog niet overal vanzelfsprekend is ingebed in opleidingen en scholing. Dit maakt gerichte inzet op kennisdeling en onderwijs noodzakelijk om kwaliteit en toegankelijkheid van kinderpalliatieve zorg te waarborgen.

In deze context vervult het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg, als landelijk Onderwijsknooppunt Kinderpalliatieve Zorg, een regisserende en verbindende rol.

ONZE OPDRACHT: ONDERWIJS BINNEN HET KENNISCENTRUM KINDERPALLIATIEVE ZORG

Het doel van het onderwijs van het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg is het bevorderen van de kwaliteit van leven en sterven van kinderen en jongeren met een levensduurverkortende of levensbedreigende aandoening en het ondersteunen van het gezin en andere naasten, ook na overlijden. Dit vraagt van betrokken professionals dat zij beschikken over actuele kennis, passende vaardigheden en een reflectieve, empathische houding die recht doet aan de complexiteit en kwetsbaarheid van kinderpalliatieve zorg.

Vanuit deze opgave maken wij in didactisch en pedagogisch opzicht de volgende keuzes:

- **Betekenisvol leren:** De praktijkvragen uit de kinderpalliatieve zorg vormen het vertrekpunt.
- **Domeinoverstijgend en multidisciplinair leren:** Dit past bij de aard van de kinderpalliatieve zorgnetwerken.
- **Leven-lang-leren:** Aandacht voor verschillende opleidingsniveaus (mbo, hbo, wo) en voor de bij- en nascholing van professionals.
- **Kennismanagement:** Het actualiseren, borgen en delen van kennis, inzichten en best practices.

Wij organiseren onderwijs niet alleen zelf, maar blijven dit nadrukkelijk samen doen met bestaande netwerken, onderwijsinstellingen, zorgorganisaties en andere partners. In onze rol als landelijk Onderwijsknooppunt Kinderpalliatieve Zorg zijn wij wegwijzer, verbinder en ondersteuner. Wij stimuleren samenhang, voorkomen versnippering en dragen bij aan landelijke afstemming, kwaliteitsontwikkeling en borging van het onderwijsaanbod.

Onze onderwijsvisie is stevig verankerd in de kernwaarden van het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg:

- **Kwalitatief:** Wij streven naar actueel, evidence-informed en samenhangend onderwijs dat aansluit bij landelijke standaarden en regionale praktijken.
- **Verbindend:** Wij brengen beleid, onderwijs, onderzoek en praktijk bij elkaar en stimuleren samenwerking tussen disciplines, regio's en sectoren.
- **Integer:** Wij handelen betrouwbaar, transparant en zorgvuldig, met respect voor gezinnen, kinderen en professionals.
- **Vooruitstrevend:** Wij signaleren ontwikkelingen, innoveren in onderwijs en dragen actief bij aan de doorontwikkeling van kinderpalliatieve zorg, ook in internationaal perspectief.

Deze kernwaarden zijn zichtbaar in ons streven naar een inclusieve, stimulerende en veilige leeromgeving, waarin ruimte is voor diversiteit aan achtergronden, ervaringen en perspectieven. Ouders en gezinnen vormen, waar mogelijk en passend, een belangrijk referentiepunt in het onderwijs. Kritisch denken en reflectie zijn vaste onderdelen van ons onderwijsaanbod. Wij erkennen bovendien dat leren over kinderpalliatieve zorg ook emotioneel beladen is en besteden daarom expliciet aandacht aan morele reflectie, professionele weerbaarheid en zelfzorg.

Het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg is graag het landelijke kennis- en expertisepunt voor onderwijs in de kinderpalliatieve zorg. Vanuit deze rol zetten wij in op herkenbaarheid, kwaliteit en zichtbaarheid van het onderwijsaanbod, en op de zichtbaarheid van kinderpalliatieve zorg binnen het initiële onderwijs, vervolgopleidingen en deskundigheidsbevordering. Daarmee dragen wij bij aan de duurzame borging van kinderpalliatieve zorg in het Nederlandse onderwijs- en zorgsysteem, zoals beoogd in de landelijke afspraken over de Onderwijsknooppunten Palliatieve Zorg.

Met deze visie op onderwijs dragen wij bij aan onze missie: samen voor kwaliteit in kinderpalliatieve zorg, voor elk kind, op elk vlak, overal in Nederland.

VISIE OP LEREN EN ONDERWIJS

Wij zien leren als een continu en professioneel proces, dat plaatsvindt in de wisselwerking tussen ervaringskennis, onderwijs, onderzoek en praktijk. Goed onderwijs in de kinderpalliatieve zorg:

- Is praktijkgericht en evidence-informed.
- Verbindt disciplines, domeinen en perspectieven.
- Stimuleert morele oordeelsvorming, professionele ontwikkeling en reflectie.
- Draagt bij aan duurzame verbetering van kinderpalliatieve zorg.

Leren is daarbij niet alleen het verwerven van kennis, maar ook het ontwikkelen van houding, samenwerkingsvaardigheden en veerkracht.

STRATEGISCHE AMBITIES

Ambitie 1: Kwaliteit als continu verbeterproces: wij werken systematisch aan de borging en doorontwikkeling van kwaliteit in ons onderwijs, op inhoud, didactiek en impact.

Ambitie 2: Een cultuur van leren, reflectie en verbeteren: wij bevorderen een professioneel lerend klimaat, waarin feedback, gezamenlijke ontwikkeling en reflectie vanzelfsprekend zijn.

Ambitie 3: Duurzaam, flexibel en interdisciplinair onderwijs. Ons onderwijs is wendbaar, modulair en domeinoverstijgend, passend bij de praktijk van netwerkzorg.

Ambitie 4: Een herkenbaar en toekomstbestendig onderwijsprofiel: Wij bouwen aan een landelijk herkenbaar, kwalitatief hoogwaardig en samenhangend onderwijsprofiel.

Ambitie 5: Een open kennis- en leeromgeving. Wij ontwikkelen en delen kennis en leermaterialen via een open, toegankelijke en gezamenlijk gedragen leerinfrastructuur.

DIDACTISCHE UITGANGSPUNTEN EN LEEROMGEVING

Onze kernwaarden vertalen zich in het didactisch en pedagogisch handelen:

- **Kwalitatief:** Casusgestuurd, evidence-informed en praktijkgericht.
- **Verbindend:** Interprofessioneel leren, in netwerken en samen met ouders en gezinnen waar mogelijk en passend.
- **Integer:** Aandacht voor ethiek, kwetsbaarheid, morele dilemma's en veilige leeromgevingen.
- **Vooruitstrevend:** Blended learning, innovatieve werkvormen, micro learnings, narratief leren en reflectieve methoden.

ONDERWIJSPORTFOLIO EN DOELGROEPEN

Het onderwijsportfolio van het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg is opgebouwd langs drie samenhangende hoofdlijnen, die gezamenlijk bijdragen aan duurzame deskundigheidsbevordering binnen de kinderpalliatieve zorg:

- Initieel onderwijs (mbo, hbo, wo).
- Bij- en nascholing voor professionals.
- Netwerk- en organisatiegericht leren in maatwerk routes.

Deze hoofdlijnen sluiten aan bij de diversiteit aan contexten en rollen waarin kinderpalliatieve zorg wordt verleend en bij verschillende fases in professionele ontwikkeling. Daarmee borgen wij dat onderwijs passend, relevant en toegankelijk is voor uiteenlopende doelgroepen.

De onderwijsvisie richt zich hiermee op iedereen die betrokken is bij leren en ontwikkelen in de kinderpalliatieve zorg: studenten in mbo-, hbo- en wo-opleidingen, zorgprofessionals en andere betrokkenen. Deze doelgroepen verschillen in achtergrond, ervaring en rol, maar delen een gezamenlijke opgave: bijdragen aan passende, kwalitatief hoogwaardige en domeinoverstijgende zorg voor kinderen en gezinnen, overal in Nederland.

ONDERWIJSAANBOD EN LEERVORMEN

Binnen de drie hoofdlijnen maken wij gebruik van diverse leermaterialen en -methoden, die flexibel inzetbaar zijn en aansluiten bij verschillende leerdoelen en leercontexten. De keuze voor specifieke leervormen wordt steeds bepaald door de leerdoelen die op dat moment centraal staan. Door te investeren in thematische micro learnings en modulaire opbouw maken wij het mogelijk om doelgericht en effectief te werken aan de ontwikkeling van houding, kennis, vaardigheden, met oog voor de praktijk en de emotionele en morele dimensies van kinderpalliatieve zorg.

De thematische micro learnings vormen een krachtige manier van kennisoverdracht. Zij kunnen zelfstandig worden ingezet, maar ook geïntegreerd worden in langere leerprocessen, zoals e-learnings of blended maatwerkroutes. In deze intensievere leerprogramma's combineren wij online leren met fysieke contactmomenten, waarin onder andere aandacht is voor communicatie, professionele houding en samenwerking.

KEUZES EN AFBAKENING

Wij maken expliciete en transparante keuzes in wat wij zelf ontwikkelen en aanbieden, wat wij samen met partners vormgeven en waar wij doorverwijzen naar bestaand aanbod. Deze keuzes worden gemaakt in samenhang met beschikbare middelen, capaciteit, inhoudelijke kaders en strategische prioriteiten.

De ontwikkeling, uitvoering en doorontwikkeling van het onderwijsportfolio zijn geborgd en gepland binnen de jaarlijkse cyclus van activiteiten en begroting van het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg. Hiermee zorgen wij voor focus en samenhang, en voorkomen wij versnippering van het onderwijsaanbod.

SAMENWERKING IN DIVERSE NETWERKEN

Wij werken vanuit het principe: regionaal gebeurt het, landelijk komt het samen. De praktijk van kinderpalliatieve zorg is in hoge mate regionaal georganiseerd, terwijl afstemming, borging en kennisontwikkeling juist vragen om landelijke samenhang. Het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg vervult hierin een verbindende en regisserende rol.

Wij maken structurele afspraken met onze Netwerken Integrale Kindzorg (NIK), de andere Onderwijsknooppunten Palliatieve Zorg, opleidingen en zorgorganisaties. In deze samenwerking staat wederkerigheid centraal: vragen, signalen en ervaringen uit de regio voeden het landelijke onderwijsaanbod, terwijl centraal ontwikkelde expertise en leermaterialen de regio's ondersteunen en versterken.

De aangewezen ambassadeur binnen het Onderwijsknooppunt Kinderpalliatieve Zorg vervult een centrale en verbindende rol in deze landelijke samenwerking. Deze rol wordt versterkt en aangevuld door de zeven coördinatoren van de regionale Netwerken Integrale Kindzorg (NIK). Zij fungeren als schakel tussen praktijk, onderwijs en netwerk en dragen bij aan het bevorderen van samenhang tussen regionale en landelijke initiatieven, het signaleren van leerbehoeften en het verbinden van partijen.

GOVERNANCE EN STRATEGISCHE VERANKERING

De onderwijsvisie is stevig verankerd binnen het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg. Onderwijs is daarbij stevig gepositioneerd als strategische pijler, met helder belegd eigenaarschap en eindverantwoordelijkheid, zowel inhoudelijk als organisatorisch. Afspraken over besluitvorming, kwaliteitsbewaking en prioritering zijn vastgelegd en het onderwijs is structureel verbonden met landelijke ontwikkelingen, waaronder NPPZ II en de overige Onderwijsknooppunten Palliatieve Zorg.

Deze governance waarborgt focus, samenhang en kwaliteit van het onderwijsaanbod, voorkomt versnippering en ondersteunt de duurzame borging van kinderpalliatieve zorg binnen het Nederlandse onderwijs- en zorgsysteem.

DE ESSENTIE VAN DEZE VISIE

Deze onderwijsvisie beschrijft hoe het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg in de periode 2026-2029 onderwijs inzet als strategische pijler voor de duurzame borging en verbetering van kinderpalliatieve zorg in Nederland. Goed onderwijs is essentieel om professionals toe te rusten met actuele kennis, passende vaardigheden en een professionele, reflectieve houding die recht doet aan de complexiteit en kwetsbaarheid van deze zorg.

Het Kenniscentrum vervult hierin de rol van landelijk Onderwijsknooppunt Kinderpalliatieve Zorg en werkt vanuit een regisserende en verbindende positie. Onderwijs wordt niet alleen georganiseerd, maar nadrukkelijk samen vormgegeven met bestaande netwerken, onderwijsinstellingen, zorgorganisaties andere partners. Daarbij staan impact, kwaliteit en samenhang centraal en wordt versnippering voorkomen.

De onderwijsvisie is gebaseerd op vier kernwaarden: kwalitatief, verbindend, integer en vooruitstrevend. Leren wordt gezien als een continu professioneel proces, waarin ervaringskennis, onderwijs, onderzoek en praktijk samenkomen. Het onderwijs is evidenceinformed, interprofessioneel, praktijkgericht en besteedt expliciet aandacht aan ethiek, morele reflectie, professionele weerbaarheid en zelfzorg.

Het onderwijsportfolio is opgebouwd langs drie samenhangende hoofdlijnen: initieel onderwijs (mbo, hbo, wo), bij- en nascholing voor professionals en netwerk- en organisatiegericht leren. Door te investeren in thematische micro learnings, modulaire opbouw en blended leerprocessen, kan het onderwijs aansluiten bij uiteenlopende leerbehoeften en professionele contexten.

De onderwijsvisie is stevig verankerd binnen het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg. Onderwijs is gepositioneerd als strategische pijler, met helder eigenaarschap en duidelijke afspraken over besluitvorming, kwaliteitsbewaking en prioritering. De governance is structureel verbonden met landelijke ontwikkelingen, waaronder NPPZ II en de overige Onderwijsknooppunten Palliatieve Zorg, en waarborgt focus, samenhang en kwaliteit.

Met deze visie op onderwijs dragen wij bij aan onze missie: samen voor kwaliteit in kinderpalliatieve zorg, voor elk kind, op elk vlak, overal in Nederland.

